

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
1/1/91 -31/12/91

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες εξακολούθησε την δράση του στους τομείς που περιγράψαμε σε προηγούμενες εκθέσεις μας και ανέπτυξε συγχρόνως νέες δραστηριότητες το 1991.
2. Στην διάρκεια του χρόνου ήλθαν σε επαφή με το ΕΣΠ 1730 περιπτώσεις που επικαλέσθηκαν την προσφυγική ιδιότητα (που αντιστοιχούσαν σε 2910 άτομα) και εξετάσθηκαν από την Νομική Υπηρεσία, η οποία κατέληξε ότι 162 περιπτώσεις (που αντιστοιχούν σε 247 άτομα) είχαν λόγο να θεωρηθούν πρόσφυγες, γιατί έφυγαν από την χώρα τους λόγω βασίμου φόβου διωγμού για τους λόγους που καθορίζει η Διεθνής Σύμβαση του 1951 όπως συμπληρώθηκε από το Πρωτόκολλο του 1967.
3. Οι εξελίξεις των τελευταίων μηνών του 1991 όμως (και εδώ και σε άλλες χώρες της Ευρώπης) δείχνουν ότι από τους πολλούς ξένους που ψθάνουν στην Ελλάδα, μόνο ένα μικρό ποσοστό μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι πρόσφυγες, σύμφωνα με τον ορισμό της Συμβάσεως της Γενεύης, και αυτούς έχει ευθύνη η χώρα μας να παρέχει άσυλο, να τους προστατεύσει και να τους βοηθήσει. Το ποσοστό αυτό, το τρίμηνο Οκτωβρίου, Νοεμβρίου, Δεκεμβρίου 1991, ήταν 5,79%, 7,96%, 4% αντίστοιχα (συνολικά 30 άτομα).
4. Θα διαβάσατε στον τύπο τις επιστολές που έστειλε το Σωματείο μας προσπαθώντας να κατατοπίσει το κοινό για την ανάγκη να διαφοροποιούνται οι πρόσφυγες από την πληθώρα των ξένων που έρχονται στην Ελλάδα για να καλλιετήσουν την οικονομική τους κατάσταση, και για την υποχρέωση της χώρας μας να δέχεται τους πρόσφυγες.
5. Ο αριθμός των προσφύγων στην Ελλάδα στις 31/12/91 είχε υπολογισθεί σε 6000* άτομα από τα 17 εκατομμύρια προσφύγων που υπάρχουν ανά τον κόσμο.

* Ο αριθμός ενδέχεται να είναι μικρότερος δεδομένου ότι πρόσφυγες εγκαταλείπουν την Ελλάδα χωρίς να δηλώσουν την αναχώρησή τους.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

1. Στους πρόσφυγες δόθηκε από την Νομική Υπηρεσία του ΕΣΠ, ή από άλλους δικηγόρους, η απαραίτητη νομική βοήθεια που περιέλαβε, μεταξύ άλλων, ενέργειες ώστε όσοι φυλακίσθηκαν γιατί μπήκαν στη χώρα μας χωρίς τα απαραίτητα διαβατήρια και θεωρήσεις να αποφυλακισθούν, και και όσοι απεβλήθησαν με απέλαση να μην απλωθούν. Να σημειώσουμε εδώ ότι οι δύο αυτές κατηγορίες προβλημάτων δεν πρέπει να ταλαιπωρούν τους πρόσφυγες και ελπίζεται ότι τα Προεδρικά Διατάγματα που πρόκειται να εκδοθούν μετά τις 4/6/92, βάσει του Νόμου 1975/1991 θα ρυθμίσουν αυτά τα θέματα καθώς και την υπόθεση των αδειών παραμονής που η ανανέωση τους τώρα καθυστερεί ή γίνεται για πολύ βραχύ χρονικό διάστημα.

2. Για τα θέματα αυτά, όπως και για την παροχή αδειών εργασίας, και τις εν γένει ρυθμίσεις που θα καθορίζονται από τα Προεδρικά Διατάγματα, το ΕΣΠ είναι σε επαφή με τις αρμόδιες αρχές και μελετά τις ανάλογες ρυθμίσεις σε χώρες του εξωτερικού στην προσπάθεια εναρμόνισης των νέων μέτρων.

III. ΨΥΧΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΥΛΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

1. Η Κοινωνική Υπηρεσία βοήθησε 1.176 περιπτώσεις (που περιλαμβάνουν 2.648 άτομα) το 1991. Οι πίνακες Α-θ που επισυνάπτονται δίνουν αναλυτικότερη εικόνα της υλικής βοήθειας. Έτσι το σύνολο που δέχθηκε βοήθεια από την Ίδρυση του Σωματείου μέχρι την 31/12/91 έφθασε τις 1.611 περιπτώσεις (3.617 άτομα). Ψυχοκοινωνική και υλική βοήθεια δόθηκε στους πρόσφυγες ανάλογα με τις ανάγκες τους. Η βοήθεια αυτή περιέλαβε συμβουλευτικές υπηρεσίες των κοινωνικών λειτουργών που αποτελούν βασικό κορμό της αρωγής προς τους πρόσφυγες γιατί τους στηρίζουν και τους καθοδηγούν στις προσπάθειές τους για προσαρμογή και αυτοσυντήρηση, καθώς και τον προγραμματισμό μιας μόνιμης λύσης στο πρόβλημά τους, μέσω του εθελοντικού τους επαναπατρισμού ή της μετανάστευσής τους σε τρίτη χώρα ή της ενσωμάτωσής τους στον Ελληνικό χώρο.

2. Με ευαισθησία για τις ανάγκες των γυναικών προσφύγων οργανώθηκαν ειδικά προγράμματα για την φροντίδα των παιδιών τους σε συνεργασία με το ΠΙΚΠΑ, καθώς και για οικογενειακό προγραμματισμό που παρακολούθησαν 50 και 25 γυναίκες αντίστοιχα.

3. Με ιδιαίτερη προσπάθεια της διευθύντριας και των κοινωνικών λειτουργών τα παιδιά των Κούρδων προσφύγων, που δεν φοιτούσαν στα σχολεία μέχρι τον περασμένο Οκτώβριο, άρχισαν να εγγράφονται στο

Δημοτικό της γειτονιάς τους και να παρακολουθούν μαθήματα. Να σημειωθεί ότι πρώτα χρειάστηκε να πεισθούν οι γονείς τους να τα στείλουν. Χρωματιστές σάκκες, μολύβια, χαρτιά κλπ που τους προμήθευσε το ΕΣΠ βοήθησαν σ' αυτό. Η προσπάθεια επίσης στράφηκε στο να προετοιμαστούν διευθυντές και δάσκαλοι τών Δημοτικών Σχολείων να τα περιβάλλουν με κατανόηση και να τα βοηθήσουν να ενσωματωθούν στις τάξεις τους ώστε και οι συμμαθητές τους να τα δεχθούν με θετική διάθεση.

4. Ο Δήμος Αθηναίων και το Δημοτικό Βρεφοκομείο βοήθησαν τα παιδιά τών προσφύγων που ζουν κάτω από δύσκολες στεγαστικές συνθήκες σε ένα παλιό ξενοδοχείο στο κέντρο της Αθήνας, με την διανομή φαγητού την περίοδο τών γιορτών.

5. Προσφορά είχαμε επίσης από το Αμαλίοιο Ορφανοτροφείο το οποίο φιλοξένησε 3 κορίτσια προσφυγικών οικογενειών ηλικίας 7-12 ετών από τον Μάιο του 1991 έως και σήμερα ώστε να έχουν την ευκαιρία βελτιωμένων συνθηκών διατροφής και στέγασης.

6. Το ΕΣΠ εξακολούθησε να παραπέμπει τους πρόσφυγες στις Κρατικές Υγειονομικές Υπηρεσίες (Νοσοκομεία, Σταθμούς Α Βοηθειών, Οδοντιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου) όπου τους παρέχεται δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Τα περιστατικά που δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν με τα μέσα που διαθέτουν οι υπηρεσίες αυτές καλύφθηκαν από το πρόγραμμα ιατρικής περίθαλψης που χρηματοδοτείται από την Υπάτη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

7. Το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς και ο Δήμος Αθηναίων δέχθηκαν τα παιδιά τών προσφύγων στους παιδικούς τους σταθμούς και τις κατασκηνώσεις δωρεάν. Οι πρόσφυγες γίνονται δεκτοί στη Δημόσια Εκπαίδευση όλων τών επιπέδων επίσης δωρεάν.

8. Τα δύο βασικά προβλήματα στην αντιμετώπιση τών υλικών αναγκών τών προσφύγων εξακολουθούν να είναι η δυσκολία εξασφάλισης κατάλληλης στέγης και η έλλειψη αδειών εργασίας.

9. Όπως κάθε χρόνο οργανώθηκε και φέτος η Πρωτοχρονιάτικη γιορτή για τα παιδιά τών προσφύγων. Γλυκά, φαγητά, παιχνίδια και διασκεδαστικό πρόγραμμα έδωσαν μεγάλη χαρά σε 150 παιδιά ηλικίας 4-14 ετών. Την αίθουσα παρέχώρησε το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων.

10. Τα δύο κύρια προγράμματα βοήθειας προσφύγων (ψυχοκοινωνικής και νομικής) χρηματοδότησε και πάλι η Υπάτη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

IV. ΕΚΤΑΚΤΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ-ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ.

1. Εκτός από την τελευταία Γενική Συνέλευση που έγινε τον Μάιο 800 φορές ακόμα καλέσαμε τα μέλη του Σωματείου στο διάστημα του 1991 για να τα συμβουλευθούμε.
2. Στις 29 Ιανουαρίου έγινε σύσκεψη για να συζητήσουμε το Σχέδιο Νόμου με θέμα "Είσοδος, παραμονή, εργασία και απελάσεις αλλοδαπών και διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων". Τα μέλη αποφάσισαν να προτείνει το ΕΣΠ ορισμένες τροποποιήσεις στα άρθρα του Νομοσχεδίου που αφορούσαν πρόσφυγες/άτομα που ζητούν άσυλο στην Ελλάδα. Με επιστολές στους Υπουργούς Δημοσίας Τάξεως και Εξωτερικών, καθώς και σε καθένα από τους βουλευτές γνωστοποιήσαμε τις προτάσεις αυτές. Μόλις κυκλοφόρησε μία δεύτερη έκδοση του Νομοσχεδίου "Είσοδος-έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών και διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων", η οποία δεν συμπεριέλαβε τις τροπολογίες μας, εξηγήσαμε και πάλι τους λόγους για τους οποίους θεωρήσαμε τις τροπολογίες αυτές σκόπιμες και στους αρμόδιους Υπουργούς και στους βουλευτές. Εν τέλει παρόλον ότι πολλοί βουλευτές υποστήριξαν τις τροπολογίες που είχαμε προτείνει, καθώς και άλλες, στην Βουλή, οι προτάσεις μας (εκτός μιας) δεν συμπεριελήφθησαν στην τελική μορφή του Νομοσχεδίου γιατί οι συναρμόδιοι Υπουργοί απεφάνθησαν, ότι στα θέματα που αφορούν πρόσφυγες, και στην διαδικασία αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα, οι ειδικές ρυθμίσεις θα καθορισθούν με τα Προεδρικά Διατάγματα που προβλέπει ο νέος Νόμος. Ο Νόμος ψηφίσθηκε από την Βουλή και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ στις 4/12/91, θα αρχίσει δε να ισχύει από τις 4/6/92.
3. Στις 12 Δεκεμβρίου έγινε Εκτακτη Συνέλευση με θέμα την αναγνώριση του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες ως Σωματείου Ειδικώς Φιλανθρωπικού. Μετά την θετική απόφαση της Συνέλευσης έγινε σχετική αίτηση προς την Νομαρχία Αθηνών. *

V. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΡΕΣΙΤΑΛ - ΔΩΡΕΕΣ

1. Στις 18 Μαρτίου το ΕΣΠ οργάνωσε στο ΠΑΛΛΑΣ ρεσιτάλ πιάνου των Βλαδιμήρ και Κάτιας Σκαναβή υπό την αιγίδα της Υπάτης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Οι καλλιτέχνες προσέφεραν την συμμετοχή τους δωρεάν για τους σκοπούς του ΕΣΠ και αυτό είχε ιδιαίτερη απήχηση στο κοινό, επειδή οι ίδιοι είναι απόγονοι Ελλήνων Προσφύγων που κατέφυγαν το 1822 στην Ρώσσία μετά τις σφαγές της Χίου.

* Ο Νομάρχης Αθηνών ανεγνώρισε το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες ως Σωματείο Ειδικώς Φιλανθρωπικό την 7/1/92 και η Ειδική αναγνώριση δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ της 30/1/92.

2. Πολλά από τα μέλη του Σωματείου καθώς και άλλοι φίλοι του ΕΣΠ, βοήθησαν στην επιτυχία του ρεσιτάλ. Θα ήταν άδικο όμως να μην αναφέρουμε εδώ τις άοκνες και εύστοχες ενέργειες του μέλους του Διοικητικού μας Συμβουλίου κ. Αριέττας Ρούφου-Κανακάρη, που ανέλαβε το βάρος της οργάνωσης του ρεσιτάλ, και που είχαν ως αποτέλεσμα την γενικά ομολογούμενη εξαιρετική επιτυχία της εκδήλωσης. Με το ρεσιτάλ δόθηκε μία καλή ευκαιρία να μάθει περισσότερα το κοινό για τα προβλήματα των προσφύγων, για τις προσπάθειες του ΕΣΠ στον τομέα αυτό και να συγκεντρωθούν 4.070.000 δραχ.

Χορηγοί της εκδήλωσης ήσαν η Καπνοβιομηχανία Καρέλια ΑΕ και ο κύριος Σπύρος Μεταξάς τους οποίους ευχαριστούμε θερμά. Οι ευχαριστίες μας επίσης απευθύνονται στην Κρατική Ορχήστρα Αθηνών που μας παρεχώρησε την αίθουσα του ΠΑΛΛΑΣ και σε όλους που βοήθησαν, μεταξύ των οποίων σημαντικό ρόλο έπαιξαν οι δημοσιογράφοι με την πολύτιμη συμβολή τους.

VI. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ.

1. Το ΕΣΠ πήρε μέρος στις Συγκεντρώσεις του ECRE (Ευρωπαϊκές Διαβουλεύσεις για Πρόσφυγες και Εξορίστους) στην κοινή Σύσκεψη της Υπάτης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες με τις μη-κυβερνητικές Οργανώσεις, στην Ειδική Σύσκεψη για θέματα Προστασίας Προσφύγων που οργάνωσαν τα Κεντρικά Γραφεία του UNHCR με συμμετοχή ορισμένων μη-κυβερνητικών οργανώσεων. Η Πρόεδρος του ΕΣΠ προσεκλήθη ως εμπειρογνώμων στο Σεμινάριο που έγινε στις Βρυξέλες με θέμα "Refugee Policy 1992 and Beyond" με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 40 χρόνων από την ίδρυση του Γραφείου της Υπάτης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

VII. ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ/ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.

1. Μέλη του προσωπικού (3 δικηγόροι, 1 κοινωνικός λειτουργός) πήραν μέρος σε αποστολές σε διάφορα μέρη της Ελλάδος για εξέταση θεμάτων προσφύγων ή ατόμων που επικαλέσθηκαν την προσφυγική ιδιότητα.

2. Δύο από τους δικηγόρους παρακολούθησαν το Σεμινάριο για θέματα καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα που οργάνωθηκε από το ECRE-ELENA στην Ισπανία.

3. Το Σεμινάριο "Εφηβεία, μία μεταβατική περίοδος σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο" παρακολούθησε ένας από τους κοινωνικούς λειτουργούς τον Αύγουστο του 1991 στην Αθήνα. Στην Αθήνα επίσης παρακολούθησαν 4

κοινωνικοί λειτουργοί τον Αύγουστο του 1991 το Σεμινάριο "Οικογένειες σε Κρίση-Στρατηγικές για Μεσολάβηση".

4. Την εκμάθηση του προγράμματος WordStar 2000 παρακολούθησαν 5 μέλη του προσωπικού τον Μάιο του 1991.

5. Ο αριθμός των μελών του προσωπικού στις 31/12/91 ήταν 18 άτομα. Στο διάστημα του χρόνου παραιτήθηκαν 4 μέλη τα οποία αντικαταστάθηκαν.

VIII. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Η προσφορά εθελοντικής εργασίας, από μέλη του Σωματίου ή μη, έχει βοηθήσει το ΕΣΠ σημαντικά.

2. Πρέπει να τονισθεί η προσφορά της κ. Ειρήνης Φεράλδη η οποία οργανώνει την βιβλιοθήκη ώστε βιβλία, περιοδικά και γενικά εκδόσεις χρήσιμες για τις δραστηριότητες του Σωματίου να φθάνουν στο ΕΣΠ και να ταξινομούνται με τρόπο έγκυρο.

Επίσης θέλουμε να ευχαριστήσουμε την κ. Ισμήνη Σακελλαροπούλου η οποία συμμετέχει ανελλιπώς στην συγκριτική μελέτη των διαδικασιών για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα και την αντιμετώπιση των προσφύγων, και των αιτούντων άσυλο, στις διάφορες χώρες της Ευρώπης και στην Ελλάδα. Θα υπογραμμίσουμε επίσης την σημαντική συμβολή του κυρίου Γεωργίου Αξιώτη ο οποίος συνεργάζεται με τον ενεργητικό και ευσυνείδητο ταμία μας κ. Αδριανόπουλο στον χειρισμό θεμάτων οικονομικής και διοικητικής φύσεως.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες και ελπίζει ότι η εθελοντική προσφορά εργασίας διαρκώς θα αυξάνεται.

IX. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ-ΠΡΟΣΕΠΙΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ.

Με επιστολές προς εφημερίδες και περιοδικά, με παρουσιάσεις από Ραδιόφωνο και Τηλεόραση το ΕΣΠ συνέχισε τις προσπάθειές του για την ενημέρωση του κοινού στα θέματα των προσφύγων καθώς και για την ανάγκη παροχής της κατάλληλης προστασίας και βοήθειας, και εφαρμογής της διαδικασίας για την αξιολόγηση των στοιχείων των αιτούντων άσυλο σύμφωνα με τα σχετικά Διεθνή Κείμενα. Το θέμα της συρροής Αλβανών στην Ελλάδα, και η αντίδραση του κοινού και των μέσων μαζικής ενημέρωσης στις αξιόποινες πράξεις που τους αποδίδονται, δημιούργησαν την ανάγκη εντονότερης δραστηριότητας του ΕΣΠ στον τομέα της ενημέρωσης, ώστε να διαχωρίζονται οι πρόσφυγες από τα άτομα που έρχονται στην Ελλάδα για άλλους λόγους, όπως οι Αλβανοί που επιζητούν καλύτερες οικονομικές ευκαιρίες.

Χ. ΓΕΝΙΚΑ.

Στην ευσυνείδητη εργασία του προσωπικού, και στην χρησιμοποίηση της φαντασίας και της πρωτοβουλίας του για την λύση των προβλημάτων των προσφύγων, καθώς και στην διάθεση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου να αξιοποιήσουν τις γνώσεις και γνώριμίες τους προς όφελος των προσφύγων, οφείλονται τα επιτεύγματα της χρονιάς. Ο ταμίας μας, του οποίου η πολύτιμη και έγκυρη συμβολή μας δίνει το απαραίτητο αίσθημα ασφάλειας θα μας παρουσιάσει τώρα τον απολογισμό του 1991 και τον προϋπολογισμό του 1992.

Αθήνα 26 Μαρτίου 1992

Χάρη Μπρισίμη

Η Πρόεδρος
Χάρη Μπρισίμη

Μήτσα Τσιτσεκλή-Σουριαδάκη

Η Γενική Γραμματεύς
Μήτσα Τσιτσεκλή-Σουριαδάκη